

Totto

Kotiseutuyhdistys
Rovaniemen Totto ry

Marjetanjuhla 16.7.2023 klo 13

varapuheenjohtaja Marketta Harju-Autti

Ajankohtaista, tulevaa ja päätössanat

Arvoisa juhlaväki!

Mikä on ajankohtaista – tässä ja nyt, tässä juhlassa?

Ohjelmatiedoissa kerrotaan, että kahvitelun aikana on mahdollisuus tutustua puovin näyttelyhuoneessa (5) uusittuun valokuvanäyttelyyn ”Rovaniemi – ei kylä eikä kaupunki”. Otsikkonsa se on saanut Ilmari Kiannon kirjoituksesta. Valokuvat ovat pääosin 1910- ja 1920-luvuilta. Pääosin näyttelyn valokuvat on ottanut Iikka Paavalniemi (1875–1950), joka toimi sairaalan talonmiehenä, eräänlaisena käytännön hoidon isännöitsijänä ja vahtimestarina. Harrastajakyläkuvaajana hän kuvasi laajasti Rovaniemeä 1910–1920-luvuilla. Myös toisen kuvaajan, Hildur Larssonin (1882–1952), kuvia on näyttelyssä. Larsson toimi Rovaniemellä ammattimaisena valokuvaajana noin 10 vuoden ajan vuodesta 1905 lähtien kuvaten pääasiassa henkilökuvia ateljeessaan sekä merkittäviä tapahtumia. Hän oli myös Kemi-yhtiön luottokuvaaja.

Valokuvanäyttelyn kuviin voi tarkemmin perehtyä myös QR-koodien kautta. Näyttelyn ovat koostaneet valokuvaaja Jukka Suvilehto ja Totto ry:n kokoelmatoimikunta Mervi Löfgren Autti, Hannu Hakanpää, Sirkka Veikkolainen, Hanna-Maija Sandqvist ja Raija Matikainen.

Noista samoista näyttelyn kuvista tehdään vuoden 2024 Totto-kalenteri. Se valmistuu Sadonkorjuu-markkinoille.

Mitä muuta ajankohtaista?

Äsken lauloimme vinttikaivosta ja kallellaan olevasta aitasta, jotka ovat kotoisasti ennallaan. Toisessa kerrottiin myös muista pihan rakennuksista. Nuo sanat sopivat myös tänne Rovaniemen kotiseutumuseoon. Täällä, museossa, halutaan, että kaikki olisi ennallaan, mutta kunnossa, korjattuina mahdollisuuksien mukaan.

Kahvitelun aikana ovat esittelyssä vinttikaivo navetan takana ja tuohi-malkakattoinen kala-aitta rannassa. Näistä kiitokset Jorma Hovin johdolla toimivalle kiinteistötoimikunnalle ja Kaarlo Alaojan johdolla toimivalle talkooporukalle sekä Lapin maakuntamuseon perinnerakentamisen asiantuntijoille Jani Hiltuselle ja muille!

Kala-aitasta saamme kiittää Tennilän Nuorisoseuraa ja tietenkin myös aikaisempia sukupolvia, jotka ovat pitäneet siitä huolta. Olihan aitta ennen tänne tuontia kylän kotiseutumuseonakin.

Puovin takana laiduntaa kolme lammasta. Niistä ei villaa ole tänne keritty, mutta kahvittelun aikana Hannamaria Sandqvist näyttää, miten kehrätään.

Museoalueella on parhaillaan menossa Museoympäristön luontoarvot -ennallistamishanke. Siinä pyritään löytämään suojeltavat kasvit ja poistamaan rikkakasvit. Työn tulokset näkyvät lähivuosina. Työtä rahoittavat Museovirasto ja ELY-keskus.

Yhdistyksen alkuaikoina ja museon perustamisen aikoina oli tiivistä yhteistyötä ovanien kyläin kanssa ja kyläin välillä. Vähitellen tuo yhteys hiipui. Nyt sitä ollaan elvyttämässä Lapin Liiton rahoittamalla uudella hankkeella, jossa Totto ry on mukana.

Tämä juhla päättyy maakuntalaulun jälkeen tottolaisten esittämään *Heinäntekhon*-kuvaelmaan. Noudatamme siis perinnettä, *Marjetanpäivän jäläkhen heinäntekhon*. Margareetta-pyhimyksen päivän kohdalle kalenteriin on vanhastaan merkitty kolmikärkinen keihäs, jolla tarinan mukaan oli surmattu lohikäärme. Tämä keihäs oli tulkittu haravaksi. - Se on sitten alkanut merkitä heinänteon alkamista.

Nyt täällä juhlassa niittyväki ohjaa juhlavieraat Masiinihuoneelle. Kun niittyväen ruokatauko siellä alkaa, juhlaväki siirtyy kahville museon päärakennuksen taakse. – Pirjo Likoski ja emännistö ovat varautuneet kahvitarjoiluun. Kahvittelun aikana on myynnissä Pekka Ylikunnarin ja kumppaneiden paistamaa varraslohta ja Museokaupan tuotteita.

Lämmin kiitos kaikesta Teille!

Arvoisat juhlavieraat!

Muutama sana tulevasta, ensimmäisenä ensi viikosta:

Akkainviikolla tarjolla monenlaista:

Keskiviikkona 19.7.2023 Saaran päivänä klo 13–15 voitte kokeilla räsymaton kudontaa vanhoilla kangaspuilla. Ohjaaja on paikalla neuvomassa. Voitte myös varata itsellenne kudonta-ajan ja tulla myöhemmin kutomaan maton omista kuteistanne. Loimimaksu 15 euroa metriltä.

Torstaina 20.7.2023 Marketan päivänä on pirtissä kehrunäytös rukilla klo 13–14.

Lauantaina Leenan ja Matleenan päivänä naisten sauna klo 15–20, saunamaksu 20 euroa.

Muutakin on ensi viikolla:

Tuohi-malkakattoa tehdään talkoilla huysikkään torstaina 20.7.2023 aamusta lähtien. Tervetuloa tutustumaan! Tähän on sadevaraus!

Perinteiset virsiseurat järjestetään 20.7.2023 klo 18 yhdessä Rovaniemen seurakunnan kanssa. Teemana on *Muistojen virsiä – toivevirsiä*.

Museokahvila palvelee kaikkina päivinä.

Pyydämme seuraamaan tiedottamista facebookissa ja kotisivuilla.

Rovaniemen Wanhoille Markkinoille yhdistys ei tänä vuonna osallistu. Valmistaudumme

Sadonkorjuumarkkinoille 9.–10.9.2023.

Päätösssanat

Arvoisat juhlavieraat!

Ensimmäinen Marjetanjuhla on pidetty jo yhdistyksen perustamisen (1951) jälkeisenä vuonna 1952 lääninhallituksen juhlasalissa. Seuravana vuonna yhdistys päätti, että se ottaa juhlapäiväkseen Marjetanpäivän, vanhan keskiaikaisen kirkkopyhän, ei siis perustamispäiväänsä 7. syyskuuta, vaikka sille olisi ollut muitakin perustaa Rovaniemen historiasta. Tuolloin ei vielä ollut yleisessä tiedossa se, että ensimmäinen Rovaniemeä koskeva asiakirja oli päivätty 7.9.1453. Tuohon varhaisempaan historiaan perustuvaa Rovaniemi-päivää alettiin kaupungissa viettää 7.9.1980 ja laajempaa nykyistä Rovaniemi-viikkoa 2010. – Ennen Pöykkölän kartanolle tuloa Marjetanjuhlia pidettiin kouluilla (1953–1956), Ensimmäinen juhla Pöykkölässä oli 1957, vaikka tila ei vielä ollutkaan yhdistyksen omistuksessa. Tämän juhlan lopuksi juotiin Valion lahjoittamaa piimää. – Se varmaan maistuisi tälläkin helteellä

— — —

Lämmin kiitos kaikille, että tulitte tekemään Marjetanjuhlan 2023! Lämmin kiitos kaikille vieraille, ohjelmansuorittajille ja talkoolaisille! Toivottavasti tämä päivä jää kaikkien mieleen.

